

KANDI KLÁRI

Hölgy-élelőlap

s a társadalmi női emancipatio közlönye.

Előfizetési ára:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Megjelenik havonként egyszer,
nagy iven, tömött tartalommal.

Felelős szerkesztő s kiadó
tulajdonos:

BÁTORFI LAJOS.

A lap

szellemi- és anyagi részét illető küldemények bérmentesen a szerkesztőhöz,
NAGY-KANIZSÁRA,
intézendők.

**Klári néni-, munkatársnői- és
előfizetőihez.**

— Jan. 1. 1869. —

Megjött az új év is,
Melyet vágyva vártam,
Hogy rokonszenvező
Szívemet feltárjam, —
Hogy mindazoknak, kik
Tettre készen állnak,
E szerény lapokban
Minden jót kívánjak.

Önnek ugyanis, ki
E lap teremtője,
Legyen vagy milliós
Előfizetője;
Folyjanak lapjáról
Élcz, dicső eszmék le,
S ezért mint tengerár
A pénz erszényébe.

Nektek pedig, kedves
Munkatársnőim, kik
Neve fényes táblán
Országszerte dicslik,
Ha főköttövel a
Végzet már megáldott,
Kitartást és esendes
Házi boldogságot.

Ha még hajadonok
Volnátok, úgy néktek,
Szűnni nem akaró
Gyönyörét az élnek,
Sok kincset, piperét,
S végre egy jó férjet,
Hogy áldjátok ti is
▲ ránk kelt újévet.

Azoknak pedig, kik
Járatják e lapot,
Sok oly örvendetes
Boldogító napot,
Minőt eddig a sors
Rájok még nem hozta....
Aztán éljen e lap
S bölcsője, a — haza!....

ANTÓNIA.

Értsük meg egymást.

Az a legnagyobb baj a világon, hogy a férfiak nem akarják s néha nem tudják megérteni egymást, hát még mikor egy kissé összeháborodnak.... Ne csodáljuk, ha e lap célját sem akarják megérteni, de azon meg én csodálkozom : hogy a nők között is vannak, akik félreértenek, sebj! Mindenkinck kedvére tenni : ismeretlen tudomány.

Hogy ily átváltoztatáson ment keresztül e lap, s havonként jelenik meg ugyanannyi, vagy még több tartalommal — oka a takarékoság, melyet egy magyar nő sem rosszal, mert jól tudja, hogy sok jó megfér együtt s kis helyen is sokat, meg nagyot lehet mondani. De továbbá a czélszerűség is igényli e változást, mert sok helyről vettem a panaszt: miszerint nem lévén e lap, hirlap, nincs időhöz kötve, azért rendetlenül vétetett a postai uton s többnyire bepiskoltan, összegyűrten, Ennélfogva maradandó alakot választottam, s oda törekszem : hogy nem annyira a mennyiséget, hanem a miséget tekintsék e lapnál, mely e téren egyetlen s első.

A balitéletekkel s megtámadásokkal nem törődöm, ha érdeemesek, felelek reá hasonló módon, ha nem, egyszerűen ignorálok. — Utjában senkinck sem állok, ártani senkinck

alélt Jakabot Jancsival együtt bevitték a közeli szolgabíróhoz. Midőn itt a bíróság kérdőre vette Jancsit, hogy miért akarta agyon verni Jakabot, azt felelte : Hát megkérem ásson tekintetes urakat, én biz csak azért akartam őtet a másvilágra küldeni, hogy jobb így az igaz hitben haljon meg, mert ha kihuztam volna, ugy sem hitte volna ezután! Jánost bizony ezért elítélték, honnan rövid idő alatt kiszökvén, felesapott huszárnak.

Egyszer kérdezték tőle a többek között: „Ugyan János bácsi, volt-e háboruban?” — „Voltam-e? de voltam ám! még pedig egyszer tudom, hogy hajnaltól fogva késő estig mindig vágtuk az ellenséget, — legkivált én annyira vágtam, hogy este, mikor a kvártélyra értem, a feresel két óra hosszáig alig bírta megállítani a karomat, mert még akkor is vágott!”

Ha koresmába vetődött, s ott elkezdett viselt dolgai felett anecdotálni s látta, hogy a bámész nép szájtátva hallgatja hazugságait, annyira komendirozott, hogy az üres és tele üvegeket egymással szemben állította fel, és úgy megkomendiroztatta őket : mikép azt vették észre a hallgatók, hogy az asztalon minden üveg üres lett

Szegény János egyszer a kaposi mészáros-hoz szegődött a rideg gulya mellé számadónak, itt megbecsülvén magát, szerzett is kis vagyonecskát. Minthogy minden hónap végével rovászni kellett a levágotott marhákról, egy ily alkalomkor mikor számolni hívta a gazda, — így felelt : „Megkérem a Csomai urat, most nem tudok számolni, mert a sántosi számadó komám is most számol, kölcsön adtam neki 4 darabot.” Azért hiba nála mégsem történt.

Vigan szokta ezen kalandját elmesélni:

Minthogy Somogyban a husnak mindig legalsóbb limitatiója levén, a kaposi mészáros felhajtattott 40 darab göboly ökröt Sopronba. Természetes, hogy János bácsi is a hajtók között volt mint számadó az uton. Midőn a felhajtott jószág jó áron elkelt, bőven kijutott Jánosnak is a „farkapénz.”

Ő gondolván magába, egy pár nap itt rostogónak, elmegy ő is a legszebb koresmába és olyan ételt eszik, iszik s olyan ágyban hál, mint az urak. — Amint be is lépett egy előkelő vendéglő éttermébe, honnan a pinczér kiszólította volna, ha azt az otlevő néhány magyar ifju lenem tiltja, kik alkalmasint viczelni akartak a czifraszürös somogyi bácsival. Jánosunk komolyan leülvén egy asztal mellé, mindig arra vigyázott, hogy ő

is olyan ételt kér, mint az urak. — Egyszer egyik ur elkiáltja magát : „Kellner, csuizspeiz!” Ahá gondolta János, ez fain étel lehet, s ő rendel egy portio csuizspeizt. Mily nagy lön azonban meglepetése, midőn az nap épen borsó volt a főzelék s a német kellner egy tányér borsót elejbe tesz. Komolyan szeme közé tekint Jánosunk a pinczérnek, mondván : „Hát ez az a hires étel, s ilyet otthon is eszem, ez elől szöktem el!”

Az urak persze jót nevetvén, egyik elkiáltja : „Kellner, repeté!” — Meghallván János, ő is gyorsan kiált : „Hé Kellner! hozz nekem is olyan repetét egy portiót!”

A pinczér szolgálatkészen felelvén; „Ja ja, kleich ergnaden, s beviszi neki újra a repetét, t. i. a borsót. De ekkor már felugrott János, valamit mondott olyan formát, a minőket a büki erdőben tanult; azonban a repetét is szépen elárnyékvilágbólította.

Estve felé a borból már magához szedvén, rákiált a pinczérre : „He te Kellner! bonts nekem „esztra szobát!” A pinczér felvezeti az első emeleti csinos butorzott szobába; — azonban kívülről rázárta az ajtót, minthogy a vacsora ára még kifizetve nem volt. Szegény János bácsi jól belevén assecurálva, belefeküdt ruhástul, csizmástál a tiszta ágyba. Éjfél után azonban elérte a buzgóság; felkél s ki akar menni, de — nem tud.

Ugyan ezen utjában történt, hogy egy koresmában verekedtek ketten, egyik a másikat annyira képén ütötte, hogy mind a két sor foga megingott, még az nap bíróság előkerülvén a dolog, János bácsinak is mint tanunak meg kellett jelenni, a midőn ő is állította a látottakat. — A németül vezetett jegyzőkönyvet felolvastván, „a tanuk előtt” kifejezés németül így olvastatott : „In Gegenwart“ — Erre János beleszól, mondván : „Nem igaz, kéremalásson, nem gégenverte, hanem pofon!“

Még gulyás-számadó korában történt, hogy az Anya-templomba elment Karácsonkor, hol egy szerzetes atya predikálván — ki textusát imígyen kezdé : „Hol vagytok pásztorok!” mire János nagyhirtelen felkiált : „Mi itt vagyunk tisztelendő uram, de nem tom a szt. balázsiak itt vannak-e?“

Szegény János bácsi, egyszer gyanuból — mint ő szokta mondani — bekerült a a k i collegiumba (ez az ő szavajárása) minthogy ott otthon érezte magát; mert az ő osztályába annyira ur volt, hogy ha valakinek történetesen a tarisznyája az ő szegén lógott, egész elbizakodva szokta mondani:

„Le vele! ez az én szegem, ez még édes apámtól maradt rám örökségkép jussba, szóval ő ki s bejárós volt mindenhová, legtöbbször a központi konyhán foglalatoskodott, hol fabordó-kukta s rendes pecsenyeforgató volt. Egy alkalommal igen éhes levén a megsütött egyik libának felét megette. Bejelentik az urnak, hogy a liba felét senki meg nem ette más, mint a János. — Elő hívják tehát a János gazdát s az áldott emlékü főbíró kérde tőle: „Hát te Csimbók! (ez volt a csúfneve János bácsinak) hol van ennek a libának a fele?“ János egész közönnyel felel: „Hiszen ott van a fele, tekintetes uram!“ „De nem ez a fele, semmire kellő, hanem a másik fele!“ „Iszen az a másik fele, tekintetes uram!“ Az öreg ur méregbe jött s így magyarázgatá meg a dolgot: „Ide vigyázz, te vén ágyutöltelék, s úgy értsd: hogyha ez a liba egész volna, s én ennek a felét magamnak tartanám, felét pedig neked adnám“ — de ekkor már elmosolyodva szolt János bácsi mondván: „köszönöm egész átossággal, tekintetes uram, én már megettem a részemet.“ A boldogult jó ur, ahelyett, hogy haragudnék, jóízűen kaczagott. Ezután többet nem volt szabad neki konyha-inspektiókra járni, megis csappant szegény, mert — mint maga mondja — oly roszul nézett ki, hogy ha kidugta volna fejét a kéményen, félre verték volna a harangokat.

Nem emlékszem, hányadik évben volt, elég az hogy keresztkomájával együtt elment Pestre fuvarba, — Prüsszögi urnak gyapjut viinni. Utközben — minthogy komája még Pesten nem volt, kérdezte tőle, hogy lehet-e Pesten látni majmot? Beértek korán Pestre, a gyapjut — (minthogy még lábán elszokta adni urambátyám) bizonyos helyre jókor lerakván, elmentek majmot keresni. A mint így ketten ögyelegnek a népes utczákon, vigyázva, hol főgnak majmot látni. Hát megpillant János bácsi egy urat, ki a második emeletü ablakon, fején egy veres sallangos török házi sapkával, lenéz az utczára. Oldalba löki János a komáját, mondván: „Ni ni komám, majom!“ Ezzel szemközt állva, elkezd János ijeszteni a majmot, két ujját felemelve rákiált: „Zsi zsi, zsi zsi!“ A majomnak vélt ur, ki nem volt más, mint Prüsszögi bátyám, leküldi inasát, hogy hívja fel azon két előtte már ismeretes egyént. Midőn ezek felmennek, majd hátraestek bámultokban, midőn megismerték urokat, ki kérdező őket, hogy minek ijesztegetik őt? Ezek pedig mondták: „hogy nem a tekintetes urat ijesztegettük mi, ha-

nem egy majom volt az ablakban, épen úgy nézett ki, mint a tekintetes uram la!“ „Oh szegények, ha majmot akartok látni,“ monda Prüsszögi bátyám, „Ime itt van egy-egy huszas, menjetek oda az átelleni házhoz, s huzátok meg a csengetyüt, ott adjátok át a pénzt s fogtok majmot látni többet is.“

Megrántották tehát a csengetyüt, s ime kijön az egy éltes asszonyság, — ki épen úgy nézett ki, mintha fél font eczetágy lett volna a szájába, — s olyan arcot vágott, mint a hidvégi ember, akinek feles kukoricza föld nem jut, s finom hangon kérde: „Was wollen Sie meine Herren (mit akarnak édes uraim)? Mire János és komája levett kalappal állván, nyujtják a huszast, mondván: „Mekövetjük a tekintetes majmosnő asszonyságot — ide vagyunk útasitva, hogy itt majmok levén, megláthatjuk?“

A vén anyó elvevén a pénzt, bevazette őket, a tornácra, rájok csukván az ajtót, mialatt egy őzláb izéval jobbra balra agyba fejbe declinálta a majomnézőket, míg végre Jánosnak sikerült az ajtót kinyitni, s mindketten azon kisurantak. Nagyot fujt a két megcsalatott, s midőn már künn voltak, szolítja meg János a másikat iszonyatos mérgében: „Ugy-e komám! kell-e majom? — Láttá-e kee a majmokat? Ugy-e harapi, rugi, csipi, mari az embert?! Hogy a ragya verje meg azt a tekintetes urat! (pedig ugyis annyira ragyás volt, hogy a darányi pusztán nincs olyan birkaesapás, mint az ő képe.) — Prüsszögi bátyám az ablakból nézte az egész jelenetet s annyira nevetett, mikép elérte a csuklyás, el sem hagyta addig, míg a megmaradt gyapju árát el nem ferblizte a „két pisztoly“nál)“

Számtalan kalandja volt szegény János bácsinak, miket, ha a jó Isten még életet benünk, folytatni fogjuk.

KARIKÁS BÖZSE.

Január.

— Az ártalmas esz ó ártatlan susogása —

E hó páratlan számu naptól áll s mégis mennyi pár esküszik örökhüségét egymásnak.

E hó többnyire hidegséget áraszt, de annál több melegséget a bálitermek.

E hó sok vigalmat enged rendeztetni, de egyszersmint el is küldi egymásután a sok kontót, — mintegy jelezve: derüre, ború!

E hónapban születettek egész életükön át sok adósságot csinálnak, hidegszivüek lesznek, a férfiak nőtermészetüek s a nők férfi természetüek iparkodnak lenni.

Őszi dal.

Egy vén poéta, azaz csak ki magát annak tartotta, de valódilag csak „fűzfa-poéta“ volt, — régi barátjával egy hervadó szépségű, de szelleműs delnővel sétálni menvén, egy őszi délután a természet hervadása fölötti elmélkedése folytán oly ihletettségre jött, — hogy barátját a következő „Őszi dal“-al lepte meg :

„Zöld lombok megsárgultak,
Virágok elhervadtak.
▲ forró napsugárak —
Mint szemeid — bádjadtak.

Már őszi idő vagyok,
Azt láthatod arczodon,
Honnét rózsá-liliom
Eltűnt — mint egy fuvalom.“

De a delnő sem maradt adós a felelettel, hanem válaszolt az ő barátjának — ki oly igen udvarias volt iránta — e rögtönzött verssel :

„Hogy arczomról rózsá-liliom
Elhervadt, ne csodáld barátom!
Láthatod, ha jön a tagyos tél,
A szakált is ellepi a dér.

Nemcsak a mezei barázdát,
De, mint látom, a költő arczát
Is ránczba szedte a tél fagya,
Haj! ilyen a világ folyása.“

PASZTRÁNNÁ JULIA.

A Mikulás Egerben.

Volt-e a Mikulás Nagy-Kanizsán? Ná-lunk megfordult; igaz ugyan, hogy senki sem látta, de több háznál, ahol rossz fiúk, vagy rossz férjek vannak, hallották a dörömbölését a konyhában. Engem, mint a féle görögnőt csak később, a görög naptár jelölte napon látogatott meg, s ajándéku egy biztató reményt nyújtott nemünk örömdús jövője felől. De talán nem is ismeri kegyed a Mikulást? — Igaz ugyan, hogy még én sem beszéltem vele, sem a photographiáját nem kaphattam meg Calderóninál, s így tökéletes leírását személyének nem adhatom; — mind azáltal megpróbálom, mit tehetek azoknak kedvéért, kik őt még nálamnál is kevésbé ismerik. Mert hát a Mikulás még mindig nagy tekintélyvel bír, főképp az olyan nagy gyermekek előtt, kik a női emancipáció ABC-jét nem akarják megtanulni.

A Mikulás egy nagyon nagyon öreg, őszerű, ki sohasem használ hajfestő szert, mint sok más öreg úr, mert nem oly hiú. S hogy nem hiú, az világos; mert sötétben járkál, s ami jót titokban cselekszik, azt nem hirdetteti ki az ujságokban.

De nem is tubákol; mert ha tubákolna, meg nem állhatná, hogy helylyel-közzel meg ne kínáljon valakit pixiséből. — Már pedig tudtommal még senki sem részesült e nagy megtiszteltetésben.

Nagyon gazdag és adakozó, elannyira, hogy ő pénzt hajdanában az ablakon szórta, nem ugyan ki, hanem be, a szegény embereknek. Most ezt valószínűleg azért nem teszi, mert a szegény ember az ily könnyen szerzett pénzt fényűzésre költené. — Hogy minő gazdag, onné is gondolhatjuk, hogy ezer és néhány száz év óta osztogatja a sok ajándékot, s még egyszer sem ugrott a Dunába pénzzavar miatt.

Politikai elvét tekintve szélsőbaloldali, mert annyira demokratikus, hogy többnyire csak alacsony kunyhókba látogat el, míg ellenben a salonokat, a nagy urak telhetlensége miatt, kerüli.

Valóban, a jobbmódúak azt vetik szemére, hogy ajándékai csekély becsűek. De hát tegyétek ki csak csizmáitokat az ablakba, nem Mikulás estjén, hanem máskor, — találtok-e bennök csak egy frankfurti lose-t is? Ha ellenben Mikulás estjén teszitek ki csizmáitokat vagy cipőiteket, s ha magatokat még jól is viselitek, nemde következő reggel, he mással nem, legalább két dióval találjátok megtöltve azokat?

Ez kevés? Hiszen csak nem tehet a cipőbe egy gőzhajtót!

Kedves Klári néni! — Mi egriek most nagyban műkedvelősködünk; s mivel én a műkedvelőknek nem a szereplő, hanem a néző vagyis bíráló osztályához tartozom, szabadságot vennék magamnak, e színi előadásokról bővebb leírást adni; de ily előadás oly sok tartatik, hogy a részletes bírálatok kiapasztanak ugy Klári néninek, mint kedves elbarátainknak türelem-olajos korsóját. Egy-két megjegyzés mégis annyira csiklandozza könyökömet, hogy lehetetlen elhallgatnom. — Ugyanis némely műkedvelő szereplő testvérkénk, kiknek játéka különben kifogástalan volna, játékközben sem tudják elhagyni megszokott palóczos beszédjüket; pedig rosszul esik a színpadról ilyen szöveget hallani. — Tamás, nagysaad, apaacza.

Mi még folyvást oly vígan élünk, hogy talán még az egri vár romjai fölött búslakodó történelem muzsája is tánczra kerekedik a hozzá éjjelenként felhangzó zenére. Mert fiatalságunk nem fősvénykedik az éji zenével, csak annyit sugok néhány fiatal embernek, hogy ne daloljon a zenébe, akár mint csábitaná is arra jó kedve, mert azáltal oly mosolyra indító hatást okoz, mintha csak azt dalolná :

„Minden állatok alusznak,
Csak én vagyok ébren még.“

Hanem majd az új év farsangján következik az igazi dinom-dánom, amikor is több érdekesebb remélek irhatni. Addig is, hogy az előfizetők és elvbarátok nagy számát ne bírja megszámlálni — ohajtja szive mélyéből

ARIADRE.

A női emancipáció kérdéséhez.

A „Kandi Klári“ mult évi 8. és 9-dik számaiban Herczeg Mihálytól egy szakavatott s a kor igényeihez helyesen alkalmazott cikk jelent meg, a Győri Közlöny után, a női emancipáció tárgyában, ehhez szolgáljon még a következő kimerítő közlés : ha a női emancipáció oly értelemben valósíttatnék meg, mint a fentebbi számok alatt írottakban előadva volt, csak a férfiakra válnék előnyösebbé.

Mert akkor sok férfi, ki most talán „papueskormány“ alatt sohajtozik, ezen női kard, védpaizs, királyi páleza — vagy akár hogy nevezzük — uralma alól felszabadíttatnék ; vagyis a női emancipáció az illető hitves társra nézve „férfi-emancipáció“ lenne.

Minden embernek ugyanis megvan saját hatásköre. Ha nincs : teremt magának. Mert világának, hol urkodik, kell lenni.

Minél kisebb az önalkotta világ vagy ország : annál hatalmasabb teremtője, királya. S minél szűkebb a hatáskör : a baj és hatalmaskodás annál nagyobb.

A nőnek nincs világa, nincs hatásköre, nincs szerepe a küszöbön kívül : azért hat, alkot, azért szerepel a küszöbön belül.

A nőnek künn, a nyilvános életben, hallgatnia kell : azért nem hallgat otthon.

A nő nem kormányozhat, nem uralkodhatik a házon kívül : azért akar kormányozni és uralkodni — több, mint egy — a házon belül.

És a férj, nehogy a békét és nyugalmat, melyet napi fáradozmai után övéi körében keres — koczkáztassa, vagy ellen-

szegülve, végkép elriassza : enged nejenek, meghajtja fejét, és viseli magát a hódoló alattvaló módja és szokása szerint.

Mig tehát a női emancipatio a férfiakra nézve csak előnyökkel járna : a nőkre sem lenne az veszedelmes.

A józan felvilágosodás határai közt mozgó szabadelvűség soha sem okozott még kárt senkinek. De a járom, a rabbilincs, a kényszer-rendszer már igen sokat és igen nagyot.

Hatás ellenhatást szül, melynek ezen tekintetben a férfi hordozza terhét — udvariasságból-e vagy gyengeségből, — az más kérdés.

Különbösen is lejárt ma már Verbőczy István kora, ki a nőket örökös gyámság alá helyezé. Mert — ugymond — hiányozván bennök az érett megfontolás és szilárd társadalmi jellem, gyám nélkül — könnyelműségöknél fogva — könnyen rászedetnének és megcsalattatnának. (Hk : I. r. 112. cz. 1. §. I. r. 91. és 113. 1. §.)

Azóta villama született a szabadságnak s fényostorával lassan-lassan szétkorbácsolja a borut, mely oly sokáig sötétben tartá a látkört és elzárta az igazság napsugarait!

Egy szó, mint száz — az emancipatiót bátran meglehetne adni a nőknek ; már csak hálából is azon jóságos nagylelkűségükért, melyet — elnyomatásuk daczára is — kevesek kivételével a férfiak iránt tanusítanak, kiknek rögs útjára rózsaleveleket szórnak ; gyöngéd ujaikkal ibolyás tavaszt teremtenek részükre, letörlik arcukról a napi fáradozások verejtékét, s forró esőjajkkal földeritik homlokát, mely az életbajok nehéz gondjai alatt felhők közé borult.

Mindez jótétemény. S a jótétemény hálát követelne még akkor is, ha nem volna erre joguk.

Férfiainkhoz.

Megfontolva haladunk, — mondjátok
Nem miként a gyenge nővilág ;
Törekvésünk egész életen át :
Függetlenség, szabadságra hág.

És mégis „egész életen át“

— S jóllehet még azontul is tán —

Valjon miért szaladtok szüntelen

Azon „gyenge nővilág“ után? . . .

ANTÓNIA.

Két szív.

(Beszély az életből.)

Hányféle érzelem honol egy-egy kebelben? És mennyire különbözik egyik kebel, érzelmre nézve, a másiktól? Hányszor gátoztatik két egymásért dobogó szív egymás boldogításában?! — De mi akadályozza ezt, többnyire: a pénzhány. Hol ez nincs, ott minden, mi erény, hasztalan.

* * *

Egy zord őszi este van. A jó gazdaaszszonyok és családanyák a kályha mellett kézmunkával, vagy a bölcseben fekvő csecsemő elaltatásával vagy más egyébvel töltik az őszt által únalmassá tett estéket. Mások ismét a pongyolát, mit egész napon át viseltek, este diszöltönnyel váltják fel, hogy a tartandó bálban táncz vagy egy adott légyottal üzzék unalmokat.

W. városban vagyunk. A nagy vendéglő diszterme fényesen ki van világítva és az előkelők nagy számban báli öltönyükkel és toilette-jökkel foglalkoznak.

Végre minden piperével készek.

A hintók robaja hallható mindenfelől és szebbnél szebb nőket látunk azokból kiszállani, kik valamennyien a tánczterembe sietnek. A terem megtelik, s a zene messzire hallatszik.

A teremben egy francia négyes lesz rendezve. Mielőtt megkezdetik, itt ott egy nő eltűnik, toilette-jét helyreállítandó.

Néha még egy-két nőt látunk a terembe lépni; kik szemeket gyorsan forgatják mindenfelé és majd ide, majd oda hajlonganak s, mint látszik, örülnek a bókoknak. — E családokat némely férfi szakács jól tudja készíteni.

A francia négyes folyama alatt leginkább egy közép termetű, fekete haju, karesu testű és ezenkívül még több szép tulajdonnal bíró idegen nő vonja magára figyelmünket.

Miért? Mert részint igen jártas a tánczban, részint pedig, hogy egyszerűségben is megelőzi, csiuosságra nézve a többieket.

A négyes be lesz fejezve, s kiki előbbi helyét foglalja el.

A többi a teremben hagyjuk visszatérni előbbi helyére, kövessük a fentebb leirt Kövesy Malvinát.

Közelében mindig egy magas, barna haju, kis fekete szemű, hosszú szakállal, mely állán kétfelé oszlik mint valami angolé s e mellett kifejezésteli arcú és férfias viseletű

finom társalgó férfiút találunk, kinek neve **Óváry**.

Ő folytán Malvina mellett van és szemei minden mozdulatát kísérik.

Jelenlétében néhány sohajt fojt el, melyek akaratlanul fakadtak keble mélyéből.

Malvina most egy körzöre szólittatik egy izletes fiatal által.

Óváry szemmel kíséré s egy halk sohajra fakadt, — mert nem nézhető nyugton, hogy Malvinát csak táncz közben is kivülről más tartsa karja közt.

Malvina helyére tér és Óváry azonnal ott terem. Szive hangosabban dobog, ha szemei Malvina szemével találkoznak.

A nő szintén, mint látszik, csak nagy erőfeszítéssel és önfeláldozással győzhető kebelében csirázó érzelem fejlődését. Azaz le nem győzé, hanem csak gyors fejlődését tudta kissé gátolni.

Malvina kis ideig pihenven, kéjtelve legelteté szemét tánczos barátnőin. Mig így szemlélődék, — Óváry, ki eddig némán ült mellette, így szólt:

— Kisasszony tárádt?

— Igen, felelt hidegen a nő.

— Mint látszik, szenvedélyes tánczosnő?

— Öröklött szenvedély.

— Úgy?

— Igen.

— De hogy nyeré e szenvedélyt?

— Családunkban mindenkinek valami iránt van szenvedélye, nekem a táncz iránt.

— Tán únalmas önre nézve e sok kérdés.

— Képzelve ön magát helyzetembe és meg lesz a válasz.

— De miért oly hidegséggel?

— Mert

— De kérem ne mutasson annyira ellenszenvet!

— Én?

— Igen ön.

— Én még nem mutattam ellenszenvet.

— Ellenszenvet most is mutat.

— Csak kétkedés, nem ellenszenv.

— Ön tehát mindenben kétkedik?

— Szabad, vagy lehet-e valaki vagy ő valamiben bizni?

— Oh! találni oly egyéneket, kikben bizni lehet.

— Ritkán.

A beszélgetés tovább is folyt volna, ha Malvina tánczolni nem hiyatik. Óváry, mig Malvina tánczol, álmélkodva sürög-forog a tánczoló közt, anélkül, hogy tudná, mily távol van azon helytől, hol Malvina ült.

Mignem gépileg nem fordul vissza, önmagához így kérdést intézve :

— Miért oly hideg irántam ?

— Mi megvetni valót talál rajtam ?

Ne csodáljuk, ha a férfias jellemű Óváry így szól, mert valamint a villany legerősebb állatot megöli, úgy azon érzelem, mit Óváry táplált, a legerősebb férfiakat is megtöri. — Óváry már annyira el volt mélyedve, Malvina előtt állott már anélkül, hogy észrevenné. Mignem mintegy álomból ébredve, körültekint és Malvinát megpillantja, kihez most ösztönszerűleg közeleg. Mellette foglal helyet és néha szólni akar, de csakbamar elhallgatott.

Óváry most félve szólítja Malvinát tánczra, mit ez egykedvűen fogad el. Óváry boldognak érzi magát tánczközben. Szemei folyton azt látszának mondani : „Szeretlek.“ De Malvina ezt vagy észre nem vevé, vagy érteni nem akarta.

Óváry többször készült érzelmét szavakba önteni. De valahányszor tenni akarta, mindig visszaijeszté Malvina ártatlan arczkifejezése és iránta mutatott hidegsége.

Mindennek van határa. És boldogságunk nem tarthat örökké. Azért Óváryra nézve a boldog órák is elperegtek, — mert a bálnak vége és vele boldogságának is közelgett a vége. A vigadók eloszlanak és Malvina is hazamenéshez készül, midőn Óváry hozzá lép és így szól :

— Szabad kisasszonynak ajánlanom kíséretemet.

— I— Igen, válaszolt Malvina gépileg.

Óváry csak néha szólva haladott Malvina mellett; mignem Malvina lakásához ért-fáradtságát megköszönve, eltűnt a homályban. Óváry a másodperczeket, miket Malvina nélkül élt, óráknak képzelé.

Minden perczen hajlama is növekedék iránta.

Négy óra lehetett, midőn hazatért. — Sokáig fel és alá járt szobájában. Holnap, mondá magában, kijelentem atyámnak Malvina iránti hajlamomat és ő nem ellenzi majd összekelésünket.

Én szeretem őt s szívem azt sugalja : Ő is szeret.

Tehát egymásért dobogó szivek egymást ne boldogítsák ? — Az nem lehet!

Nyugtalan várá a nap első sugárit.

Reggel van.

Atyja szobája felé közelg és szive hangosabban dobog. Kopogtat és egy tompa hang mondá : „Szabad!“

Óváry belép.

— Jó reggelt atyám!

— Jó reggelt fiam! Mi hoz ily korán hozzám?

— Oh atyám! ne tagadja meg beleegyezését! Ne tegyen boldogtalanná!

— Ne tegyelek boldogtalanná? — Én gyermekeimet boldogítani akarom.

— Ha boldogítani akar, úgy adja beleegyezését!

— De miféle beleegyezést?

— Azt, hogy

— Szólj nyíltan és ne habozz!

— Hogy Malvinát

— Hjah egy nő! És ki ez a Malvin?

— Agyal.

— Mint látom, szerelmes vagy és . . .

— És Malvinát szeretem.

— S nőül akarod venni.

— Igen.

— Igen? de mennyi pénze van? Hisz üzletünkhöz szükséges.

— Oh atyám, ez az első kérdés?

— Igen, most az.

— Oh Istenem! Malvina többel bir a pénznél, de mit pénznek neveznek, az birtokában nincs. Ő jó, nemes

Itt atyja tovább szólni nem hagyá.

— Ne szólj többet, — így folytatá az atya, és hagyj fel ábrándozásoddal.

Óváry leverten távozott atyjától, mit Malvina elutazása még növelt. Óváry ezentul visszavonult, magányban élt, átkozva azon végzetet, melyszerint a pénz határoz el mindent. Ő atyjától függött, miért is nem szegülhetett akarata ellen.

Malvina K . . . ba visszatér. Hoza megérkezik. Első, ki meglátogatja, egy közép természetű, fiatal, fekete haju, magas homloku, mely alatt nagy fekete szemek mozognak, és kis ajkain mindig mosolyt tartó nő. E nő neve : Janka, Malvina barátnője.

— Hogyan mulattál W . . . n? kezdé Janka. —

— Meglehe

— Látogatott volt a vigalom?

— Oh de mennyire! És még mily csinos fiatalok valának ott, sokkal finomabb társalgók, mint az itteniek és különösen Itt szive hangosan dobog és ajkán elhal a szó.

— Janka ijjedve kérdé : Mi bajod?

— Semmi

— De talán valamit elakarsz előttem rejteni

— Óváry, mondá sohajtva Malvina.

— És mi különös van ezen?

— Oh!... Feltárom előtted. Benne...
eszményképemet találtam fel.

— Hajlamod van iránta? De viszo-
nozza-e érzelmedet?

— Gondolom. De én egészen el-i-jesz-
tém!... oly hidegséget mu-tat-tam iránta.

— És te elfogadod a viszonzást? Ki
... itt Malvina szólni nem hagyá.

— Ne szólj, mondá, így kérlek, ő Óváry.

— Azt már hallottam.

— E nevet még többször is hallhatod
majd

— Malvina, mondá Janka, ma már
nem érek rá, hanem holnap ismét megláto-
gatlak. Isten veled!

Malvina Jankát kikísérte és ismét szo-
bájába tért, hol székére ülve többször han-
goztatá Óváry nevét.

Másnap Jankát valóban Malvinánál ta-
láljuk, ki így szól hozzá :

— Te Janka, mily boldogtalan vagyok!

— Miért? kérdé Janka ijedve.

— Ő viszonozza szerelmemet, de mivel
az, mit pénznek neveznek, bir-to-kom-ban
nincs, atyja nem engedi, hogy boldogitson!
Oh Janka!

— Kedves Malvina, vigasztald maga-
dat! De kitől tudtad ezt meg?

— Egy jó barátjától ki nénémmel szolt.

— És mást nem mondott?

— De igen, hogy mindig a magányt
keresi, és minden örömet kerül.

— Oh Malvina! nyugtasd magadat!
Ezt mind érted teszi. Ő nemes lélek és bol-
dognak érezheted magadat ily lélek által
szerettetni.

— Igazad van, és ha a sors nem is
akarja, hogy egymásért dobogó szív egymást
ölelje, ha mást ölel majd, úgy vigaszom : hogy
szeretted. És csak kényszerítve lón az irántam
felgyúlt érzelmet másra pazarlani. Oh Janka!
Te boldogits tovább is barátságoddal!

A két barátnő sokáig zokogva feküdt
egymás karjai közt; míg végre a barátság
lánczait szorosabbá fűzve, elváltak.

* * *

A számító atya százasokat pakolt, mi-
dön pisztolydurronást hall; kezében bankókkal
siet az irtózatos hang után fiát
halva találja.

Harmadnapra kettős temetés van.

Szomoruan szól a zene.

Két koporsót kísérnek a temetőbe, egyi-
ken Malvina volt aranyos betűkkel rávésve.

P.....

Zsidó-románcz.

Város végén pisz'tos házban,
Borzas fővel egyedül,
Egy szép könyvbe elmerülve
A jó Schobel Náczi ül.

Ezt a könyvet tiz krajczáron
Vette apja a minap
Egy diáktól — s névnapjára —
Odaadta Náczinak.

Olvasá a Náczi, mint ment
„Szellemreptü szárnyain“
Az író (poéta!) „felül
A földiség sátrain.“

„És akadt „egy égi lényre,“
A ki „angyal“ „bájalak“
Haja „szivárvány“ s szemei
„Mint nap világitanak.“

S e könyv néki most már anyyi
Sok és nagy bajt okozott,
Mivelhogy tőle megválni
Náczi sehogysem tudott. —

Atyja bánja, mért adá; míg
Anyja szidja — és csupán —
Szháli vig és rákacsintgat
Ganz süperbe mint mátkalány.

Ámde mindez sárga répa
Ahoz, amit olvas ő,
S fel se pillant, míg a rabbi
Rá nem szól, aki most jó.

Én a g'scheft mellett hívélek,
Tégedet, Náczi fiam,
Mi lehet, mi lebilincsel,
Ott a könyv soraiban.“

„Oh de mikor elbűvölt e
Könyv engemet oly nagyon,
S azt se tudom, hogy most éjjel,
Vagy pedig nappal vagyon.“

„Hát e könyvből — mond a rabbi —
Mond, mit olvastál, fiam?“
„Sok mindent, de hát e könyvben
Főkép egy leányka van.“

„Egy leányka, kinek szeme
Ugy világít, minf a nap,
És mióta ezt megtudtam,
Nem lelhetek nyugalmat;

„Ej fiam, bizony ez nagy baj —
Hát elhagynád jegyessed',
Aki téged olyan hiven
S oly roppant forrón szeret ?

„Óh dehogya, hisz szeretem őt...
Nem a lány — a szeme bánt;
— Drága az olaj — használnám
Szemeit lámpás gyanánt.

JENŐKE.

Kandiságok.

A házasság befolyása az életkorra. Stark nemrég érdekes következtetéseket olvasott fel az edinburghi Royal Society-ban a házasság befolyásáról az élet hosszára.

Számos adatából az tűnik ki, hogy a 20—25 évesek közt két annyi nőtelen férfi hal el, mint nő. Később e kor után bár kisebbedik e nagy halandóság a nőteleneknél, de mégis az élet végeig kétséggel a nőtelenek húzzák a rövidebbet a házasokhoz képest.

Igy a 20-dik év után a házasságban élő férfiak által elérhető szokott közép életkor még 59 és fél év, míg a nőteleneké csak 40 év, tehát csaknem 20 évet takarít meg a megnősültek számára.

Továbbá csaknem fele a nőteleneknek a 30-dik év előtt hal el, míg ellenben a megnősültek legnagyobb része csak a 60—80 között.

A mi a nőket illeti, azokra nézve nem ily feltűnő, de mégis szintén kedvező a házasság hatása, mert ámbár a 10—30 év között a házasság első 5 éve alatt gyakrabban halnak el a nők, mint a leányok, de ezentul — kivéve még a 40 és 50 közötti némi eshetőségeket — az övék az első az élet végeig; s csak nekik lehet kilátásuk azon kedves aggodalomra, mely legközelebb egy 105 éves öreg francia nőt bántott, ki midőn egy seb miatt a kórházba vitetett, s az első este igen szomorú volt, azt felelte a bánata felől tudakozódó felügyelőnőnek: „Hogy ne volnék szomorú, mikor nincs most otthon, ki kis fiacskámról gondoskodik.”

„S hány éves a fiacskája?”

„Nem régen mult még 85 éves!”

— A **bissziniai ibolyák**. Az abissziniai hadjárat a nővilágnak kellemes ajándékot hozott Európába. Ezek nagy és igen kedves illatú kék virágok, hosszú, vékony és puha levelekkel. A nártis fajhoz tartoznak s mondva sem lehetne hajba alkalmas virágot készíteni, mint ezek, melyek szép, tömött alakban nyílnak, s leveleik puhán és hosszan csüngenek le körülötte. Egy londoni kertész most tesz kísérletet meghonosításukra, és reményli, hogy a nemesítés is sikerülni fog.

— A **siami király**, kinek 37 neve volt, közelébb hunyt el 70 éves korában. Ázsia legfényesebb fejedelmek közé tartozott. Ő felsége ifjú éveit vadászatokon töltötte, s alig gondolt valami egyébgel. Trónra jutva, mitsem törődött országával, s hetekig

volt távol udvarától, mindig vadászva. Egyszer azt álmodta, hogy egy tigris prédája lett, mely irtózatosan marcangolni kezdé. Az álom annyira hatott rá, hogy fölhagyott a vadászattal, s az ország ügyeire mindig több gondot kezdett fordítani. Udvarában voltak művészek is: festészek és szobrászok, kiket sokszor kitüntetett, de legjobban szerette udvari bűvészt, egy francziát, kit dús gazdagon fizetett. Kegyet furcsa módon tudatta. A kiket ki akart tüntetni, azokat hölgyei közül ajándékozta meg egygyel, kit diszesen felöltöztetve, pompás hintóban, fényes kísérettel küldött a kitüntetthez. E szokás igen sokba került az államnak, s a fejedelem végre eltörülte. Ekkor alapítá meg az első rendjelt Siamban, s mint-hogy a rendjelek a hölgyajándékok helyébe léptek, „asszony-rend” nevet kaptak. Az első ily rendjelt első miniszterének, Kin Ki Ya Bonak küldte 1859-ben, következő sorok kíséretében: „Hivem és szolgálom! Meg ne ütközzél, hogy dicső tetszésem jelül oly jelt küldök, minőt a keresztények használnak. Keresztény irások szerint az asszonyok valódi keresztiek; a szokás megváltozásának pedig nem lehet azonnal minden nyomát eltörölni.” Ekkép megszűnván a hölgyajándék, a fejedelemnek háremében annyira megnőtt a hölgyek száma, hogy halálakor megközelíté a kétezret.

— **Egy furcsa egy letalakult Pesten.**

Fiatal emberek igen sokan egyletté alakultak azon kötelezettséggel, hogy nem fognak megházasodni, míg a polgári házasság behozva nincs. Azt hisszük, hogy nőtelenül fognak meghalni.

A szerelmes levél mint lépvessző. Budán egy jómódú tisztas özvegy asszonyság heteken keresztül naponta kapott egy egy áradó szerelmes levelet egy bizonyos valakitől, a ki mód nélkül szerelmesnek látszott bele, s ohajtott vele találkozni valamely nyilvános helyen, hogy aztán azon esetre, ha ő nagyságának meg tetszenék: fogná tenni tiszteletét. A hatvan tavaszt átélő tisztas matrona Ámor incselkedéseinek nem állhatván ellent végre titkos Adonisának megadta a kért találkozást egy estén egyik sörházban. Az est eljött, s a kitűzött helyen mindketten pontosan megjelentek. Sára nénének tetszett a vidoran csevegő kópé, ki őt sör és virstli mellett majd éjfelig mulattatta, s aztán haza kísérte s a kapuban a viszontlátás reményében vált meg tőle. Itt a hatvanas Vénus feltípett a lépcsőkön, szobát nyitott és bámulva veszi észre, hogy mig ő a koresmában áradozott, a tolvajok elvitték mindenét. Mint ez nagyon

is természetes nagyon nyugtalan álma volt; de mégis vigasztalta a tudat, hogy pajkos Hansija eljön s megvigasztalja. Hansi azonban nem jött; még most is lumpol valahol a semmirevaló az elorzott holmikra. — Ez a csalódás mélyen keserítette Sári nénénket — és méltán.

— A több nejtű mormonok, hogy a „nem igaz hívők“ társaságától egészen elzárhassák magokat, saját használatukra egy külön nyelvet, külön abc-ét alkottak.

— Az első udvari bál szerdán volt Bécsben a burgban. A fényesen világított termekben csillogott a sok egyenruha, rendjel, diszöltöny. Kilencz főherczeg jelent meg, s a württembergi herczeg és herczegné. A hannoverai királyi családot — mint mondják — valami gyász tartá távol. Királyné Ő Felsége testvérenek: Theodor bajor herczegnek karján jelent meg. Meglepően szép jelenség volt: fehér ruhában, ama csodálatos szövetű tunikával, melyet számára az elhunyt Freidland lovag készített arany szálakból s délamerikai rovarok kemény szárnyaiból, s mely világitásnál saját szerüleg ragyogott. Hajában diadém volt gyémántok és smaragdokból, a nyak- és melléken hasonló kövek. Fél tizk r kezdődött a táncz, s Ő Felsége csak egy polkát lejtett gr. Pálfi huszár-örnaggyal s több felé sutogták, hogy ez a kitüntetés is egy magyar úrnak jutott. Fiatal hölgy nem nagyon sok volt a tánczkörben, miután azelőtt való este úrhölgyek piknikje vala. Mindamellet két colónneban táncoltak. Ő Felségök egy negyeddel éjfél előtt hagyták el a termet. Február 3-án is kamarabál lesz az udvarnál. Várják az angol trónörökös és neje látogatását is, kik — a mint hallatszük — Budára is lejönnek.

— Egy bátor férj makaó bankot adott N. közhelyiségében; nagy halmaz bankjegy hevert a játszók előtt, midőn a bankadó egyik ismerőse ijedten a terembe rohan e szavakkal: „jön a feleséged!“ A bankadó elsápadt, nagy rémület között ide s tova szaladgál, ajtót keres, de csak egyet lát, melyen feleségével kellene találkoznia, végre lelkenedezve az asztal alá bujik. Az ajtó csakhamar nyílik, azon egy női alak lép be, egyenesen az asztal felé tart, hol kényelmesen leül s megpillantván az asztalon feledett nagy pénzhalmazt, kezdi abból megvendégelni a jelenlevő s helyökön nyugodtan maradt blattistákat. Az asztal alatt guggoló férj egészségére isznak, kit most ezek hallatára ajultan húznak ki, — fellocsolják, s ime csodák csodája!

a pénzből vendégeskedő nőben jó barátját ismeri föl, ki megtréfálására nő ruhába öltözött.

— Keresetforrások Párisban. Párisban különös keresetforrások vannak. Némely szorgalmas fiatal leány mint „bevégző“ él meg, azaz ő bevégzi a megkezdett vagy már megkezdve vásárolt himzéseket oly hölgyek számára, kik restek azon kézimunkákat, melyeket elajándékozni akarnak, bevégezni; minél serényebbek a leányok, annál jobban foly dolguk. Vannak továbbá „órafelhúzó“, kik évről évre nagy házakban a falórakat, regulatorokat sat. felhúzzák, mivel a magas uraságok erre nem érnek rá.

— A napokban a tuileriákban igen komikus jelenet adta elő magát. Ugyanis az egyiptomi alkirály fia, ki Párisban van nevelésen, e hó elején látogatást tett a koronaherczegnél, ennek egy látogatását viszonzandó s ez alkalommal ebédre lőn meghiva; a meghívást elfogadta oly biztosítás mellett, hogy a dinée egészen bizalmas körben megy végbe. Megjelent, de szörnyüses meglepetésére először is néhány dusan öltözött udvarhölgygyel találkozott, — már ennek fele sem tréfa, gondolá, s az ily „bizalmas“ körtől való ijedében neki iramodván, lakásáig futott, hová nevelője — bár szintén indult, — csak később érkezett meg.

— Az orvosi táncz az indusoknál. Indiában a dob épen ellenkező czélra használtatik mint nálunk: ugyanis betegségek elüzésére vagy megnyugtatasára, a haldoklók megmentésére a haláltól, szóval mint lelki és testi gyógyszer. Minden egyéb gyógy mód kimerítésénél az utolsóhoz nyulnak, a dob varázserejéhez. A család összegyül a haldokló ágya körül; az atya, az anya, a nő vagy a legidősb gyermek, rendesen azonban egy a nőnemből elkezd a dob lassu, szomorú ütési alatt nyögve sóhajtani és zokogni, mindinkább emeli hangját, és utóbb sziv- és fülhasító iszonyatos ordításba tör ki. A dobon rögtön élénk tánczütenyt vernek, a jelenlevők ünnepélye kört képeznek, s míg a szomorgó személyek zokognak és jajveszékelnak, addig a többi tánczol, mignem a beteget pokoli lármájukkal az öröklétbe segítik. Minél gyengébb lesz a szerencsétlen, annál erősebben verik a dobot. A lárma és zszibongás utóbb oly irtózatossá lesz, hogy a legvadabb vihart fölülmúlja. A benszülöttek e szertartást orvosi táncznak nevezik.

Vivmányok

a női emancipatio terén.

Gorove minister ur közelebb egy rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében azon távir dai hivataloknál, hol éjjeli és nappali szolgálatot teljesítenek, az illető távir dai hivatalnokok segéd helyett nejeiket s a 16 évet meghaladott leányaikat is alkalmazhatják. Ezek fizetése, míg a nők alkalmazása véglegesen is kimondathatik, — 300 forintban van megállapítva.

— Adat a nők munkaképességéről. A nőknek tisztességes keresetet nyújtani, azok számára munkáról gondoskodni, egy társulat áll fenn Berlinben. Ennek egyik tagja, dr. Eberty, városi törvényszéki tanácsos nem rég a társulat ülésében igen érdekes jelentést tett a Berlinben foglalkozó női népességről, bemutatván egyszersmind azon statisztikai összeállítást is, mely a városi statisztikai irodában különösen e célra készült. Mindenesetre érdekes a Berlinben már ez idő szerint is létező roppant különbféleség a nőnem foglalkozásában, melyet hallomás szerint az említett egylet még több oldaluvá szándékozik tenni.

— Erismann asszony az első doctor a bécsi nők közül, a napokban fog Berlinbe s onnan Oroszországba utazni. Bámulandó szorgalommal s kitartással tanult s az előadásokon rendszeren megjelent s nemcsak az orvosi tudományokban, hanem a matematikában s classikai irodalomban is jártas. A doktornő tanulmányait Oroszországban és Zürichben végezte.

— Nők, mint életbiztosítási ügynökök. Legközelebb olvastuk, hogy külföldön a nőket az életbiztosítási intézeteknél alkalmazni szándékoznak. Ez eszme most Bécsben is fölkaroltatott, még pedig az „Azienda Assicuratrice“ biz. intézet által. A nők a különböző lapokban hirdetések által hivatnak fel az intézet bécsi képviselte részéről, hogy az életbiztosítás körül közreműködjenek, amiért is kellő díjjutalékot ígérnek. Jelentkeztek-e már nőügynökök, avagy mutattak-e fel valami eredményt? még eddig nem tudjuk. A kísérlet mindenesetre követésre méltó.

— Dora d' Istria grófnőt a vicenzai és rovigói akademiák is tiszteletbeli taggá választották. — Mindkét akademiában ő az első női tag e tudományos egyletek fenállása óta. —

— Kötéltánczosnő Braatz Eufrosina kisasszony sok kellemmel s talán több bátorsággal sétál végig a magasban kifeszített

kötélen, s oly kecses lépései vannak, melyek akármelyik ballerínának is becsületére válnának. A kötélen egész biztonsággal vetkőzik s dobja le egymásután öltönydarabjait. Viszta felé sétál, széket visz magával, borospalaczkból iszik, szóval otthoniasan érezi magát. A közönség mindenütt esodálja mutatványait s meglepő azon kishitűeknek, kik a nőkben sem bátorságot, sem erőműtani képességet nem szeretnek látni.

A hasbeszélő.

„A szerelem mindent pótol, de a szerelmet nem pótolja semmi.“ Petőfi.

Ferencz francia királynak volt egy Brabant Lajos nevű komornoka; ez rendkívüli hasbeszélői tehetséggel volt megáldva.

A komornok egy szép fiatal leányt szeretett, gazdag szülőknek egyetlen gyermekét Párisban s eljárt a szülői házhoz; de az apa és anya megtagadták beleegyezésüket a fiatalok házasságához, mert Brabant szegény leány volt, fényes ruhájánál nem volt egyebe, — sőt az sem volt az övé.

A leány atyja meghalt s a komornoknak eszébe jutott, hogy hasbeszélői tehetségét a mamánál, ki arról mit sem tudott, felhasználja.

Meglátogatta az özvegy házát azután is gyakran, de szándékosan elő sem hozta kérését, kedvese kezét illetőleg. Egykor, midőn a mamával egyedül volt, a mama világos nappal beszédet hallott, mely elhalt férjéhez nagyon hasonlított s panaszkodva szólott:

— „Add feleségül leányunkat Brabant Lajosnak; ő derék ifju s van is neki szép vagyona; gyermekünk boldog lesz vele, nagyon kérek, tedd ezt, én most kimondhatlanul szenvedek a tisztító tűz (purgatorium) kinjaiban, mivel e házasságot elleneztem. — Ha hallgatsz kérésemre, megfogok szabadulni gyötrelmimtől, te pedig leányodat boldog házasságban fogod látni, derék vöd lesz s lelkem nyugalmat találand.“

Ily hathatós kívánságnak az özvegy nem tudott ellentállani. Ő annál kevésbbé gyanakodott, hogy ez csak alakosság, mert hitt efféle szellembeszédeknek, a hasbeszélésről pedig mit sem tudott, s a Brabant arcvonásain semmi legkisebb változás nem volt észrevehető, míg a beszéd tartott s ő maga is igen természetesen adta az elbámulót és meglepettet. Az özvegy kinyilatkoztatta tehát, hogy elhalt férje iránti szeretetből a házasságba beleegyezik,

de természetesen magától értetik, hogy Brabant a vagyont, melyet férje szelleme említett, először kimutassa.

Erre nem számított Brabant; ő azt gondolta, hogy az özvegy az elhaltnak ezen állítását épen úgy, mint a tisztitótűz költött kinjait, készpénz gyanánt fogja venni. Pénzbeli ügyei pedig nagyon rossz lábon állottak, s e dolog bizonyosan fontos szerepet fog játszani a házassági szerződésnél. Tartott tőle, hogy nemcsak szégyenben marad, hanem ezenfelül ámitása is fel fog fedeztetni.

Valamely eszközzel gondolkozott tehát, mely által az akadály eme követ elgördítse, ehhez hasonlóan hasbeszélő tehetségét kellett felhasználnia.

Élt akkor Lyonban egy öreg gazdag Corun nevű pénzváltó. Ez híres volt uzsorászkodásáról, mely által a legigazságtalanabb uton és módon roppant vagyonra tett szert. Ez emberre irányozta Brabant pézszerzési szándékát.

Elutazott Lyonba, ismeretséget kötött a bankárral s ügyesen kegyébe hizelegte magát. Csak hamar észrevette, hogy az uzsorás gyakran küzdött belső lélekmarosással, elkövetett csalásai és páratlan uzsorászkodásai miatt, minél inkább közeledett e világbóli kiköltözésének pillanata.

Brabant gyakran fordította szándékosan a beszélgetést a halálra, a jutalmakra és büntetésekre, melyekre ott az ember számíthat, a szerint, a mint itt élt, s ha aztán Corun lelkifélelmében kijelentette, hogy biz ő nem ment a bünöktől: azzal vigasztalta őt Brabant, hogy a könyörülő Isten megkegyelmez azoknak, kik haláluk előtt igaztalanságaikat és vétkeiket jóvá teszik.

Midőn Corun e céljához így előkészítette, az uzsorás egy kis hátsó szobájában a beszélgetést a vallási dolgokra, azután a szellemvilágra fordította s végre a tisztitótűz gyötrelmeire s a pokol örökös kinjaira.

Ekkor, a Brabant részéről szándékosan, az aggodalmas uzsorás részéről igen természetesen beállott hallgatás közben, hirtelen panaszkodó szózat hallatszott, melyet a megrettent Corun rég elhalt atyja hangjának ismert fel. Panaszkodott a tisztitótűz kinjairól ilyenképen: „Csupán miattad szenvedek, mert tégedet gyermekségedben és ifjúságodban nem neveltelek jobban, s fősvénység és uzsorászkodásra való hajlomodat nem irtottam ki szivedből. Nem várhatok szabadulást kinjaimból, ha csak te azt ki nem eszközlöd az által, hogy az épen jelenlevő Brabant Lajos komornok kezeibe tetemes összeget teszesz le, hogy az azzal szerencsétlen keresztényeket szabadítson

ki a török rabságból. Ha vonakodol ezt megtenni: akkor nincs szabadulás számomra s neked halálod után még rettenetesebben kell lakolnod vétkeidért. Ez az egyetlen mód magadnak kegyelmet szerezni a más világon.“

Brabant szerfelett elbámulni látszott s szinlelt szerénységgel jelentette ki megilletődését a felett, hogy a szellemnek tudomása van az ő, magasztos hivatásáról, mely szerint már ő részben saját vagyoni erejével, részben jó szívű barátok segélyével már néhány keresztény foglyot kiszabadított a törökök kezéből.

Corun késznek nyilatkozott atyja kívánságának eleget tenni s napot tűzött ki, melyen a keresztény foglyok kiszabadítására való összeget a komornoknak át fogja adni; először azonban számot kell magával vetnie: mennyit fordíthat ezen jótétre.

Brabant igen elégedetten hagyta el az uzsorást, hogy e csel is sikerült.

A kitűzött napon megjelent Corunnál. De egy vén uzsorás mégis nagyon gyanakodó.

— „Én minden aggodalom nélkül átadnám önnek az ígért pénzüsszeget, — mondá — de eszembe jutott, hogy azóta atyám nem kívánta azt többé. Ha annyira szüksége van neki arra, akkor bizonyosan ismételni fogja még kívánságát. Azt mégis csak megvárom.“

Brabant ennyire megcsalatva várakozásában, nem vesztette lélekjelenetét.

— „Azt igen helyesen teszi ön, — mondá hidegen — ki a pénzt becsülni tudja, nem adja, azt ki bizonytalanra. Saját lelki üdvösségeért még mindig tehet ön, a mit akar, habár a halál önnek a nyelvén ül is. Ritkán hal meg hirtelen valaki.“

A beszélgetést más közönyös tárgyakra vitte át s nemsokára távozott.

Elmult néhány nap a nélkül, hogy a komornok Corunnál tett látogatásai alkalmával, csak egy szóval is érintette volna e dolgot. Azután rábeszélte az uzsorást: minthogy szép idő van, tegyenek egy sétát a szabadban. Szándékosan egy pusztaságra vezette azt, hol sem ház, sem fa, sem bokor, sem semmi völgy vagy domb nem volt s míg e megjegyzést tette: mily különös mégis, hogy itt senki sem épített s az emberi szorgalomnak semmi nyoma nem látható, — mint hasbeszélő ismételte a szavakat, melyeket Corun multkor hátulsó szobájában hallott, s kérte őt az ég minden szentjére: ne játsza el szándékosan szegény lelkének üdvét, könyörüljön a tisztitótűzben szenvedő atyja lelkén s derék kísérelésének jó szándékát minden erejéből segítse elő.

Corun most már nem tudott többé ellentállani az égi szózatnak, bármennyire ellenkezett is azzal pénzvágya. Brabantot lakására hitta s tizezer koronás tallért adott át neki.

E pénzzel visszatért a hasbeszélő Párisba; az utolsó akadály el volt háritva s ő azután csakhamar feleségül vette kedvesét.

E történetkét a tizenhatodik század egyik tudósa, Brodeau jegyezte fel számunkra.

Tornászat a nőknél.

Az emberi test sok más részén kívül izmokkal, a mindennemű mozgás e szükséges műszereivel is bir. Az izmok azok, melyek az ember csontalkotmányát körülveszik, s melyek a testnek szép alkatot kölcsönöznek. Az izmok a férfínél láthatóbbak, mint a nőnél. Ezen izmok a természeti erőnek valóságos alapjai; a gyakori mozgás képezi, keményíti és erősíti őket, fokozódó rugékonysággal látja el. A természet egyszerű gyermekénél sokkal erősebbek, mint a paloták elpuhult lakóinál.

Már a görögök, a testi szépségnek eme jeles ismerői, felismerék azon káros hatást, melyet az emberre a természetes szabad mozgást akadályozó kultúra gyakorol, s éppen azért a testi erő mesterséges gyakorlata által igyekeztek a bajon segíteni. Így állítanak tornacsarnokokat, hogy azokban harci, erőműtani és orvosi testgyakorlatok által a jövő nemzedék erőteljessége és szépsége fentartatnék. — Sok helyen, különösen Spartában a nőnem is rendesen részt vett e gyakorlatokon; s mi még mai nap is gyönyörködő bámulattal szemléljük az atheni és spartai szüzeknek nemesen szép erőteljes szobraikat.

S kérjük, miért ne erősítene magát a nő épen úgy, mint a férfi? a nő, ki alapul szolgál a jövő nemzedéknek, s kinek erős és egészséges volta az utókor gyermekének életre valóságáról kezeskedik. A mivelődési fogalmaknak szerencsétlen iránya nálunk legnagyobb részt arra kényszeríti a nőt, hogy a testet fejlesztő és erősítő testgyakorlatoktól, távol, tespedő szoba életet éljen; legfelebb is csak tánc-vigalmakban tehetnek mozgást, mely azonban a tuleröltetésnél fogva inkább ártalmas, mint hasznos.

A figyermek lovagol, uszik, ví és fut, szóval több nemű izom erősítő gyakorlatban vesz részt; a lánygyermek izmosítása azonban elhanyagoltatik, sőt szoros ruhák által még gátoltatik is. Az izmok emez elhanyagoltatásának tulajdonítható azután, hogy a vér az ereken peshedt s lassan folyó lesz, miáltal a bőr tápláléka s a test kigőzölgése korlá-

tolttá, az arczzsin halaványnyá s az egész test betegessé válik. A létező izomerő nem használtatik fel, de összetorlódván, györcsöket és egyén fájdalmakat okoz.

Noha az illem és erkölcsi szabályok a nőnek a szabadabb és erősebb testgyakorlatokat tiltják, mégis vannak a tornászatnak ágai, melyekben magát a leánygyermek is minden tartózkodás nélkül gyakorolhatja. — Jó, ha a lány-gyermek már korán és folytonosan fokozott testgyakorlatokkal foglalkozik; ugorjék egy eléje tartott zsinegen százszor is keresztül, lóbálja magát kezeinél fogva kötélen, próbálkozzék kötéllétrán, lábai használata nélkül, felmászni, hintálni, kiterjesztett karokkal teher vinni, egyensúlyt tartani, a testet minden irányban hajtani és versenyt futni. A kísérlet a tornászat e nemeiben meg fogja győzni az aggódó anyát az eredmény üdvös voltáról, gyermeke szemlátomást jobban fog kinézni, ereje, a test helyes idoma, tüze és elevensége feltűnő gyarapodást nyerend, s kevesebbé levén a változó idő behatásainak kitéve, ritkábban is betegeskedik.

Ha a test edzése s a tornászat hasznos voltát beláttuk, s ha az anyák tulzott aggodásból lánykaikat e testgyakorlatoktól el nem vonják, az erő és egészség teljében fognak virulni hölgyeink, és javára egy erős, élettelen nemzedéknek. Nem találkozunk akkor ideggyenge, betegesen halvány, ingerlékeny és gyorsan hervadó alakokkal, de egy szép és erőteljes ivadék lesz az, melyen szemünk gyönyörködő bámulattal fog megakadni.

V. L.

Erővel magyar akar lenni.

Bécsben hó 17-am Jan. 1869.

Tüsztekl Klári bácsi!

Küvánom, hogy büzonyi anyihanyi sor-sink jó egésegben megtalálnok. Legsübe mi-uta tovaby irok tüsztelem a Urot és kedves Aszonkat, ma sokezor elkésztem irnyi — de sohásem végesztem el kürem mirt? — Azirt, hogy magyar szölbán igen sok nem tudtam es amitt udtam ma lek tebi be elfeltetem, nemetil pedig nagyom jó tudom hogy maga nem tudsz olvasnyi es a mingy ar írteni akkor nem akar, megis gondolom ha mingy ar is elhibáznyom irásombo akkor kürem boesánót; azir elkésztem es végemet akorom.

Igen so kot kel irnyi nagybo megpro-báltam miuta Naity-Kaniszan elmentem a. z. masodezer mi kor ot voltam Civil ru haban. Lérom csok revidbe : Besci varosbo nema-

kartyam lenyi — folamadtam vassuti hász es revid üdeben megkaptam folamadás viszo hogy lehet mint vassuti túszt meglenni a vassuti igazgatyaság melet de hol? Pestbe.

Pesti városi lakó letem es 3 holnopi elmüt megint elkelet menyi Toth megyiben ugy neveznek a kiss Varós Galanta. Hügyen el kedves Klári ur in kap leszek 3 evik olaszországbo mind 1 holnop ebbe Tothsagba. Magam elmenytem onnont pegyik viszo Bécsbe es ugy utasztam mind egy becsiletés Czigan tyerek egy egész esztendeik.

Mádjár országbo mindék küvansag volt lenyi, de nem Tothsagbo igosz es ot nem maradtam volno ha mingy ar egész vármegyí parancsulaltsák megküvántak nékem — gondoltam in kap Czeh olasz es más legyen — csak Toth ne legyen.

Viszo ingyoltam Bécsbe hol maragyás sohá se nem volt — megis kel lenyi ha mingy ar háringokat is arolnak es esznek — de pegyik ha mingy ar nincs van semi mász, akkor iszok a sert az pegyik jó bor nem kel mert savanju.

Sokczor ma gondoltam ha volno a mi volt legjobbom ramemlükszem ha kocsmabo belepem, ha itt lene volno a. z. jó bor, melik Zala megyiben vagy Pesti Varósho megittam es elhattam.

Tebet irnyi nem tudom, nincs van a üde ha mászer irok akkor tebet es más ujísákot irok *) mert ezok egy holnap miuta igy vogyok és igen esok dolgom von.

Kürem utulan legyen ilen szüves es agyon nekem tугyamás mit csinál kiss aszon Nanczi meghasosodot má vagy nem — éu mek netlen vogyok, gondolom hogy és maradok.

Túszttelek utulan megeezer a Urot es kedves Aszonkat **) es maradok a. z. ezeki jó barátum

S.....I F.

U. i. A szerenczén lesz viszo fölölest mekkapnyi, akkor irgyon a Atreszat.

Villanykák.

— Péter: Mit gondolsz jó volna-e a nők emancipálása?

— Pál: Nem.

— Péter: Miért?

*) Hagyjon békemet, mert elveszi minden kedvemet! Szerk.

**) Egy személyben, ugy-e? Szerk.

— Pál: Hisz most is már teljesen uralkodnak felettünk, hát még azután!

— Péter: Éppen ezért volna jó őket velünk egyenjogositani.

— A: Mit szól ön a nő orvosokhoz?

— B: Én e nőorvosokat az új kor legnagyobbszerü vívmányának tekintem és alkalmazását reánk férjekre a legkitünőbbnek tartom.

— A: S miért éppen a férjekre?

— B: Mert eddig többnyire bajt idéztek a férj számára szép szemeik kacsintásával most pedig nem csak szivök, szemök de eszökkel is lebilincselve tartanak.

— A gyermek: Mamácskám, mond csak nekem, szerencse az, ha az ember nyitva hagyja a szobaajtót? — Az anya: Te esztelen gyermek, mikép jösz e furcsa gondolatra? — A gyermek: Mert a papa tegnap este felkérte Janka kisasszonyt, nevelőnőmet, hogy hagyná nyitva, szobája ajtaját az éjjel, és midön aztán a kisasszony azt mondta hogy nyitva fogja hagyni, akkor a papa egész örömmel felkiáltott: ah, mily szerencse!

— Honnan van, hogy a férfiak egymást soha nem csókolják, míg a hölgyek annyi csókot pazarolnak egymásnak, mondá unokahugához egy fiatal katonatiszt. — Valószínűleg mert az uraknak valami csókolni-valójuk van, válaszoló pajzánan emez.

— Az ördög a férfi — vagy a nőnemhez tartozik? Egy ur ez utóbbit állítá, mert a csábítás mesterségét gyökeresen érti. — Én pedig azt állítom, jegyzé meg egy nő, hogy a férfinemhez tartozik, mert szarvakat visel. — Mind ketten tévedésben vannak, válaszoló nevetve egy jelen volt ur, az ördög változtatja nemét a szükséglethez képest, ő hermaphrodita!

— Hány éves ön kisasszonykám? Kérdé egy ur bizonyos bankár leányától. — Tizenöt, volt a válasz. — Tizenöt, akkor ön nemsokára mamája hóna alá fog nyulni. — Ah nem, az nem fog megtörténni, válaszoló a kis bohó, a mama nagyon csiklandós a hóna alatt.

Talány.

Véreztem annyiszor.
De még sem halék;
Fiaim ereje
Tartott fenn s az ég —
Vérben fürödtem én,
Mert sebzék szívemet,
A földnek legnagyobb
Eszméje *) mente meg. —
Számnélküli fiat
Vesztettem halva el;
Sokat mint hűtelent
Sírattott e kobél:
De mégis a remény
Táplálja lelkeket,
És várom gyermekim
Szívétől üdvemet.

Beküldési határidő febr. 16. Jutalom sorsolás útján: Virághalmi Ferencztől „A király védeneczei“ regény két kötetben.

Megfejtések.

Lapunk múlt évi 7-ik számában közölt II. talány értelme: „szerelem“ helyesen fejtették meg: Pálffy Stelzer Erzse, Kellner Mathild, Czompó Anna, Bräutigam Ferencznè, Récesy Terézia, Szalmay Antalnè, Illovay József, Bartha Mathild, Ringelhan Ruzsim Irma, Juhász Péter, Pigmond Béla, özv. Soltész Károlyné, Knebel Ferencznè, Tarsoly Julia, Kőműves Irma, Földeszy Karolina, Szigethy Paulina.

Ugyan azon számbani II. számrejtvény értelme pedig: „A szerelem setét verem“ helyesen fejtették meg: Pálffy Stelzer Erzse, Kellner Mathild, Czompó Anna, Bräutigam Ferencznè, Récesy Terézia, Szalmay Antalnè, Bartha Mathild, Ringelhan Ruzim Irma, Juhász Péter, Pigmond Béla, özv. Soltész Károlyné, Knebel Ferencznè, Tarsoly Julia, Kőműves Irma, Földeszy Karolina, Szigethy Paulina.

A kitűzött jutalmat Dalmady költeményeit s Tihamér „Cserjebokor“ című művét sorsolás útján Knebel Ferencznè urhölgy Szombathelyt s Pálffy Stelzer Erzse urhölgy Sopronban nyerték el, mely könyvek szívélyes üdvözlétünk kíséretében postára tétettek.

Lapunk múlt évi 9-ik számában közölt „Betű rejtvény“ megfejtése: M. — Helyesen a sok közül csak Bartha Mathild, és Henczy Paulina urhölgyek fejtették meg. Az ígért jutalmat „Kandi Klári“ legujabb arczképét sorsolás útján Bartha Mathild urhölgy Deésen nyerte el, kinek szíves üdvözlétünk kíséretében meg is küldetett.

*) A föld legnagyobb eszméje alatt a szabadság értetik.

Jenőke pályakérdéseinek megfejtése.

(Nyertes mű.)

1. Hány hű férfi volt a világon? Felelet: Ádámon kívül bizonyára egy sem, de ez is csak azért volt hű, mivel Éván kívül nem mehetett más nőhöz.

2. Ki legnagyobb irigye „Kandi Kláriknak?“ Felelet: Csak egy van, s ez egy egyszerűs mind a legnagyobb, t. i. a férfivilág.

3. Mi a méltányosság a nők iránt? Amit a férfiak, ha ez maguk irányában követtetik el: méltánytalanságnak neveznek.

R. S. EUGENIA.

Galambposta.

— W. Hőgyész. A verbuválás gyakran azért nem sikerül, mert nehéz a régi czopftóli búválás.

— Sz. Zala-Egerszeg. Az arcz-képet köszönöm, kedves emlékeim egyik méltó tárgya.

— S. K. Akna-Sugatag. A meghívó jegyet két példányban köszönettel vettük; szabadjon Nagysád kedélyes leveleit mi többször reménylenünk, különben is szíves ígértét bírjuk.

— S. J. Eger. Nagysád becses óhaját örömmel teljesítettük.

— K. A. Szabadka. Csalódik, midőn azt hiszi, hogy nekem ami fehér minden hó, s minden szárnyasállat — galamb s minden nő tiszteletem tárgya. Tagadom kereken, mert én a női fenséget, mely szerénység-, nyájasság-, erényesség- és gyöngédségben nyilvánul, imáadásig becsülöm s a hódolatig tisztelem; a női fenség égi birtokától elesettet szánalommal kísérem igen, de tiszteletem tárgya többé nem lehet, ha csak az ember önértetes lény lenni meg nem szünik; bukott angyalokkal emelkedettebb szellemü egyén nem sokat törődhetik. Ennyit egyelőre, különben béke velünk!

— P. Sopron. Nagysád oly nemesszívü, hogy nekem jólelküleg megbocsát, midőn őszintén kijelentem: „nem vagyok én oka semminek, a fényképész oka mindennek, mért nem csinált nekem arczképet, hogy küldhettem volna csak egyet!“